

ŠARIŠ

PESTRÝ REGIÓN

VÝROČNÁ SPRÁVA
OBLASTNEJ ORGANIZÁCIE
REGIÓN ŠARIŠ

za rok 2021

Schválená valným zhromaždením dňa 30.05.2022

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ORGANIZÁCIÍ

- Názov oblastnej organizácie cestovného ruchu: Región Šariš
- Založená 12. 11. 2015 na základe Zákona č. 91/2010 o podpore cestovného ruchu
- Zapísaná v Registri organizácií cestovného ruchu Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky: 26683/2015/SCR

IČO: 50076515, DIČ: 2120245754, Bankové spojenie: SK25 8330 0000 0025 0183 2082

Sídlo:

Hlavná 73, 080 01 Prešov

Tel.: +421 908 546 716

Email: info@regionsaris.sk

Web: www.regionsaris.sk

Štatutárny zástupca: Ing. Andrea Turčanová

Výkonný riaditeľ: Mgr. Branislav Švorc, PhD.

Členská základňa podľa jednotlivých subdestinácií (stav k 31.12.2021):

DESTINÁCIA: REGIÓN ŠARIŠ					
Subdestinácia: Mesto Prešov	Subdestinácia: Prešov a okolie	Subdestinácia: Sabinov a okolie	Subdestinácia: Veľký Šariš a okolie	Subdestinácia: Lipany a okolie	Subdestinácia: Drienica a okolie
Mesto Prešov	Mesto Hanušovce nad Topľou	Mesto Sabinov	Mesto Veľký Šariš	Mesto Lipany	Obec Drienica
RegeGastro, s.r.o.			MART-SK, s. r. o.	Obec Vyšný Slavkov	BESNA, s. r. o.
STM - Solivar					ADAMS - Hotel Šomka, s.r.o.
Slovenské opáľové bane, s.r.o.					

Organizačná štruktúra:

Stáli zamestnanci	Destinačná referentka	Mgr. Katarína Bartková (od 21. júna 2021)
Koordinátori aktivít (poverení zamestnanci mestských a obecných úradov pre aktivity OOCR v členských samosprávach)	MsÚ Prešov	Mgr. Branislav Švorc, PhD.
	MsÚ Sabinov	Mgr. Pavol Molnár
	MsÚ Veľký Šariš	PhDr. Mária Gáborová
	MsÚ Lipany	Ing. Michal Višňovský

Orgány organizácie

- Predstavenstvo:
  - Andrea Turčanová (mesto Prešov), predseda predstavenstva
  - René Pavlík (RegeGastro, s.r.o), podpredseda predstavenstva
  - Viliam Kall (mesto Veľký Šariš), člen predstavenstva
  - Vladimír Jánošík (mesto Lipany), člen predstavenstva
  - Marek Duchoň (STM Solivar), člen predstavenstva
  - Dušan Šimko (BESNA, s. r. o.), člen predstavenstva

- Dozorná rada:
  - Juraj Adam (ADAMS - Hotel Šomka, s.r.o.), predseda dozornej rady
  - Igor Birčák (obec Drienica), podpredseda dozornej rady
  - Anton Gaľa (MART-SK, s. r. o.), člen dozornej rady
  - Michal Repaský (mesto Sabinov), člen dozornej rady

- Výkonný riaditeľ:
  - Branislav Švorc

Základné ukazovatele cestovného ruchu v roku 2021

	Počet návštevníkov (ŠÚ)	Počet prenocovaní (FIN 1-12)	Počet ubytovacích zariadení (ŠÚ)	Tržby za ubytovanie návštevníkov (ŠÚ)	Vybratá daň za ubytovanie (FIN 1-12)
Prešov	Dôverný údaj	71 357	Dôverný údaj	Dôverný údaj	47 095,52 €
Sabinov	Dôverný údaj	4 437	Dôverný údaj	Dôverný údaj	3 106 €
Hanušovce n. Topľou	Dôverný údaj	-	Dôverný údaj	Dôverný údaj	nevyberá
Veľký Šariš	Dôverný údaj	4 859	Dôverný údaj	Dôverný údaj	2 429,50 €
Lipany	Dôverný údaj	2 065	Dôverný údaj	Dôverný údaj	1 445,50 €
Drienica	Dôverný údaj	15 345	Dôverný údaj	Dôverný údaj	5 370,80 €
Nižný Slavkov	Dôverný údaj	-	Dôverný údaj	Dôverný údaj	Nevyberá
OOCR Región Šariš	23 394	98 063	59	1 848 793 €	59 447,32 €

Porovnanie ukazovateľov cestovného ruchu Regiónu Šariš za roky 2015-2021

	Počet návštevníkov	Počet prenocovaní	Počet ubytovacích zariadení	Tržby za ubytovanie návštevníkov	Vybratá daň za ubytovanie
Rok 2015	39 160	82 114	49	2 101 826 €	40 924 €
Rok 2016	53 034 + 35 %	112 098 + 37 %	51	2 571 489 € + 20 %	66 301 € + 62 %
Rok 2017	60 129 + 13 %	120 170 + 7 %	51	3 082 990 € + 35 %	70 112 € + 6 %
Rok 2018	63 926 + 6 %	129 480 + 8 %	58	3 390 718 € + 10 %	85 486 € + 22 %
Rok 2019	69 793 + 9 %	152 781 + 18 %	57	3 880 260 € + 14 %	94 234,68 € + 10 %
Rok 2020	30 411 - 56 %	105 934 - 31 %	53	1 766 490 € - 54 %	66 588,03 € - 29 %
Rok 2021	23 394 - 23 %	98 063 - 7 %	59	1 848 793 € + 5 %	59 447,32 € - 11 %

ÚVOD

Región Šariš ako destinácia cestovného ruchu sa nachádza na území vymedzenom okresmi Prešov a Sabinov, v Prešovskom samosprávnom kraji. Okres Sabinov patrí z hľadiska regionálneho rozvoja medzi 16 najmenej rozvinutých regiónov Slovenska a má agrárny charakter. Okresu Prešov dominuje mesto Prešov, tretie najľudnatejšie mesto Slovenska s rozvinutým priemyslom a univerzitným zázemím Prešovskej univerzity.

Destinácia región Šariš by sa v budúcnosti rada strategicky rozšírila o územie zodpovedajúce historickému regiónu Šariš s tým, že už v roku 2017 nadviazala na strategickú spoluprácu s OOCR Šariš – Bardejov, ktorá pôsobí na tomto území a zastrešuje okres Bardejov, a od roku 2017 aj okres Svidník.

Destinácia Región Šariš spravovaná OOCR Región Šariš sa z hľadiska destinačného vývojového cyklu nachádza v počiatočnej fáze rozvoja.

OOCR Región Šariš bola založená v roku 2015 z iniciatívy mesta Prešov piatimi subjektmi samosprávy (mesto Prešov, mesto Veľký Šariš, mesto Sabinov, mesto Lipany, obec Drienica) a piatimi podnikateľskými subjektmi. Situácia v členskej základni zostala nezmenená aj v rokoch 2016 a 2017. V roku 2018 pristúpila do OOCR obec Nižný Slavkov a Slovenské technické múzeum v Košiciach (NKP Solivar) a odstúpila spoločnosť Opáľové bane Libanka, s.r.o. V roku 2019 o členstvo v organizácii prejavilo mesto Hanušovce nad Topľou a od augusta toho istého roku sa mesto stáva riadnym členom OOCR. V roku 2020 sa stala riadnym členom organizácie spoločnosť Slovenské opáľové bane s. r. o. V roku 2016 sa destinácia Región Šariš z vlastných zdrojov členských príspevkov venovala najmä podpore aktivít svojich členských subjektov na území samospráv. V roku 2017 OOCR predstavila logo regiónu Šariš, pod ktorým komunikuje všetky svoje aktivity. V nasledujúcich rokoch sa počet aktivít znásobil a značne rozšíril. Úspešne sa napríklad odštartovalo nadregionálne podujatie Deň soli, spustili sa projekty Šarišská hradná cesta či Vyrobené na Šariši a mnohé iné.

Medzi hlavné turistické lákadlá (atraktivity) destinácie Región Šariš, ako základu identity a tvorby produktových línií patrí: historické centrum Prešova a významná technická pamiatka Solivar spojená s históriou ťažby a varenia soli, hrady a zámky Šariša (Šarišská hradná cesta), rekreačná oblasť Drienica – Lysá v Čergovskej vrchovine a lesná turistika, cykloturistika, geologické lokality v Slanských vrchoch, ponuka agrofariem a autentická živá kultúra na vidieku či unikátne Slovenské opáľové bane.

Od roku 2020 spolupracuje OOCR Región Šariš s Fakultou manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity. Vďaka tejto vzájomnej spolupráci sa podarilo vytvoriť podmienky na prepojenie praktickej činnosti, výskumu, aplikačnej praxe, pri príprave študentov na požiadavky trhu a služieb pri skvalitňovaní ich manažérskych schopností. Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity je v súčasnosti jedinou fakultou ekonomického typu na univerzite a poskytuje univerzitné vzdelanie nielen v oblasti manažmentu, turizmu, hotelierstva a kúpeľníctva, ale aj v oblasti environmentálneho manažmentu.

AKTIVITY OOCR REGIÓN ŠARIŠ V ROKU 2021

Aktivity oblastnej organizácie v roku 2021 sme rozdelili do troch kategórií:

- Marketing a propagácia (účasť na veľtrhoch a výstavách cestovného ruchu, edičná a video tvorba, grafické a kreatívne služby, online marketing, tlač materiálov a pod.)
- Podpora atraktivít danej lokality
- Podpora infraštruktúry cestovného ruchu
- Podpora produktov a podujatí

MARKETING A PROPAGÁCIA

Destinácia Región Šariš v roku 2021 pokračovala v zahájených marketingových aktivitách z minulých rokoch 2017-2020 zameraných na regionálneho návštevníka z celého východného Slovenska na TOP podujatiach v subdestináciách. Aj v roku 2021 zamerala svoju marketingovú komunikáciu v segmente „rodiny s deťmi“ a „singles“ na informovanie o ponuke cykloturistických a peších turistických výletov. Kvôli vypuknutiu vírusovej pandémie na jar 2020 a obmedzenému pohybu obyvateľstva počas viacerých mesiacov bola aktivita OOCR smerovaná hlavne do prezentácie v online prostredí.

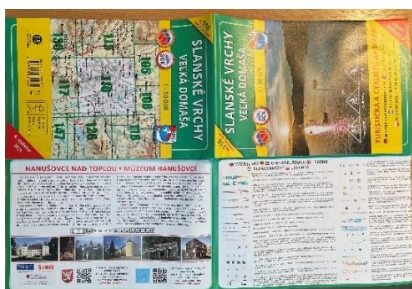
Bedeker Hrady a kaštiele v okolí Prešova

Ide už o tretí tlačенý výstup z projektu *Šarišská hradná cesta*. V prvom bedekri o hradoch sme čitateľov previedli po 10 najznámejších hradoch v okolí Prešova, v druhom bedekri sme predstavili najzaujímavejšie kaštiele v okolí Prešova. Tretí bedeker sa komplexne zameral aj na hrady aj na kaštiele, má doplnené a aktualizované informácie a tvorí praktickú príručku pre návštevníkov regiónu Šariš. Obálka a grafický layout je z dielne grafického dizajnéra Svetozára Šomšáka. Propagačný materiál sme vydali v náklade 8000 kusov a návštevníci ho nájdu v lokálnych informačných centrách, v rôznych pamiatkach a u vybraných partnerov.

Brožúra Vitajte v Prešove

O praktické propagačné materiály o meste Prešov ako o centre regiónu Šariš je veľký záujem a žiadajú si ich tak návštevníci informačných centier, ale aj prevádzkovatelia ubytovacích zariadení na reprezentáciu mesta a jeho turistickej ponuky. Vytvorili sme preto jednoduchú skladačku o tých najkrajších a najzaujímavejších pamiatkach Prešova doplnenú o mnoho zaujímavostí z histórie bývalého kráľovského mesta. Brožúra obsahuje aj mapu širšieho centra s množstvom označených objektov a tiež mnohé tipy na trávenie voľného času či spoznávanie blízkeho okolia. Brožúru sme robili v dvoch jazykových mutáciách v celkovom náklade 10000 kusov.

Turistická mapa Slanské vrchy (Veľká Domaša)

Vďaka reklamnému priestoru v novom aktualizovanom vydaní už legendárnej turistickej mapy z dielne VKÚ Harmanec sme mohli prezentovať náš región a jednu z jeho subdestinácií mesto Hanušovce nad Topľou.

Redizajn propagačných materiálov

Destinácia mesto Prešov v súčasnosti marketingovo komunikuje prostredníctvom rôznych propagačných materiálov s rôznorodými grafickými štýlmi, ktoré boli priebežne vytvárané v predchádzajúcich rokoch. OOCR Región Šariš by rada túto vizuálnu komunikáciu v spolupráci s mestom Prešov zjednotila, aby v budúcnosti tieto materiály spolu korešpondovali, aby boli moderné a lákali návštevníka. V roku 2021 sme urobili redizajn pre 4 propagačné materiály.

Destinačná fotobanka

V roku 2021 sme pokračovali v budovaní a naplňaní destinačnej fotobanky s rôznymi imidžovými fotografiami. Tentoraz sme sa zamerali na destináciu mesto Prešov a zorganizovali sme produktový fotoshooting na rôzne témy a zamerané na rôzne vekové/cieľové skupiny: gastro tematika v reštaurácii, študentský život v kaviarni, rodina vo vlastivednom múzeu, degustácia vína v unikátnom podzemnom múzeu vín, skupina seniorov v ortodoxnej synagóge (múzeum).

Virtuálne prehliadky najkrajších miest Prešova

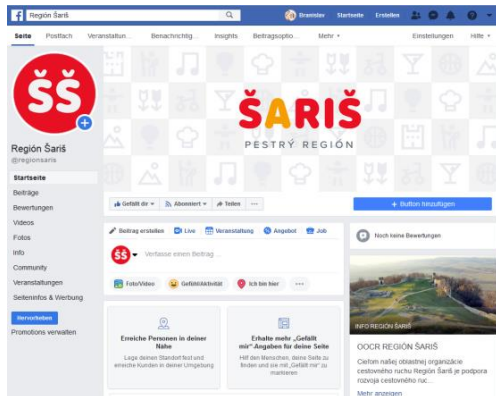
O virtuálne prehliadky turistických atrakcií a lokalít začal byť zvýšený záujem zo strany návštevníkov práve v časoch obmedzenej návštevníckej mobility z dôvodu pandemickej situácie spôsobenej koronavírusom v roku 2020. Navyše tieto virtuálne prehliadky umiestnené na destinačných portáloch predlžujú čas, ktorý návštevník web stránky strávi prezeraním si jeho podstránok. Destinácia Región Šariš zatiaľ takýmto obsahom - virtuálnymi prehliadkami nedisponuje a OOCR Región Šariš sa v roku 2021 rozhodla do tohto typu digitálneho

obsahu investovať a pilotne pripraviť virtuálne prehliadky pre vytypované najkrajšie miesta v meste Prešov s tým, že v tejto aktivite plánuje pokračovať pre iné lokality aj v ďalších rokoch.

Celoročná práca s médiami a na sociálnych sieťach

V roku 2021 sme nadviazali na prácu s médiami realizovanú v rokoch 2017-2020. Na základe mesačného redakčného plánu sme pravidelne informovali o novinkách v destinácii a o podujatiach prostredníctvom destinačných tlačových správ a odkazov cez sociálne médiá, ktoré sme posilnili aj vďaka nákupu mediálneho priestoru.

Soľnobanský toliar

V roku 2019 sme zaviedli unikátnu pamätnú zberateľskú mincu inšpirovanú starými platidlami z konca 18. storočia, ktoré sa využívali počas panovania cisára Františka II. Habsburského. V roku 2021 sme si pripomenuli 220. výročie od spustenia varne František. Minca zo zliatiny zinku a hliníka bola vyrazená v limitovanom počte kusov 1000 na podporu Múzea Solivar. Soľnobanské toliare sú obľúbené nielen u numizmatikov, ale aj u tých, ktorí si radi odnášajú z návštev niečo cenné a originálne.

Euro Souvenir bankovka (verzia 2021)

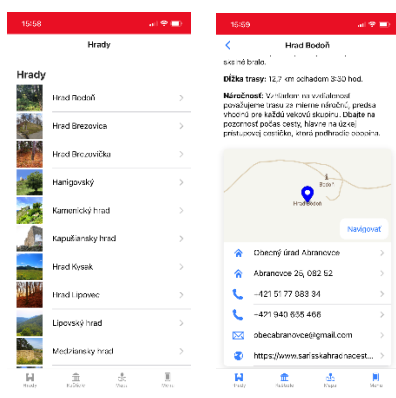
Pred dvoma rokmi (2019) sme po niekoľkých mesiacoch rokovanií „dotiahli“ do Prešova exkluzívnu suvenírovú Euro Souvenir bankovku. V roku 2020 sa nám podarilo dohodnúť s druhým vydavateľom suvenírových bankoviek (nemecká spoločnosť EUROSCOPE). V roku 2021 sme sa opäť dohodli so spoločnosťou Euro Souvenir a začali sme s predajom druhej verzie bankovky, tentoraz s motívom Konkatedrály sv. Mikuláša v Prešove. Aj táto suvenírová bankovka tak, ako tie predošlé z roku 2019 a 2020 je exkluzívna zberateľská záležitosť, ktorej hlavnou filozofiou je podpora turizmu a zachovania kultúrneho dedičstva krajín Európy. Aj táto bankovka pritiahla do mesta Prešov množstvo nadšených zberateľov a návštevníkov.

Destinačné vlogy - #objavujemesaris

V roku 2020 sme pre našich „on-line“ návštevníkov vytvorili náš vlastný youtubový kanál, kde sme začali prezentovať naše turistické atrakcie vo forme „vlogov“ pod názvom „Objavujeme Šariš“ (#objavujemesaris). Vlog je skratka termínu „video blog“ a v podstate ide o blog, ktorý obsahuje videá. Formou takýchto krátkych, výstižných a hlavne autentických video prehliadok, OOCR aj v roku 2021 motivovala svojich návštevníkov na návštevu zaujímavých miest v regióne Šariš. Videá, ktoré sa natáčajú vo forme vlogov, patria v súčasnej dobe k veľmi oceňovanému internetovému obsahu.

Mobilná aplikácia Šarišská hradná cesta

V tomto roku sa nám pre náš projekt Šarišská hradná cesta podarilo nadizajnovať, naprogramovať a pilotne otestovať mobilnú aplikáciu, a tak mať "hrady a kaštiele Šariša pokope vo svojom mobilnom telefóne". Zámerom tejto mobilnej aplikácie pre Android aj iOS je poskytnúť návštevníkovi hradných lokalít, kaštieľov a kúrií pútavé informácie o týchto pamiatkach, ktoré sú častokrát bez sprievodcovskej služby. Celkovo obsahuje informácie o viac ako 85 lokalitách. Spracovaná je v slovenskom jazyku a dá sa bezplatne stiahnuť zo stránky "app.sarisskahradnacesta.sk".

Informačný bulletin pri príležitosti návštevy pápeža Františka v Prešove

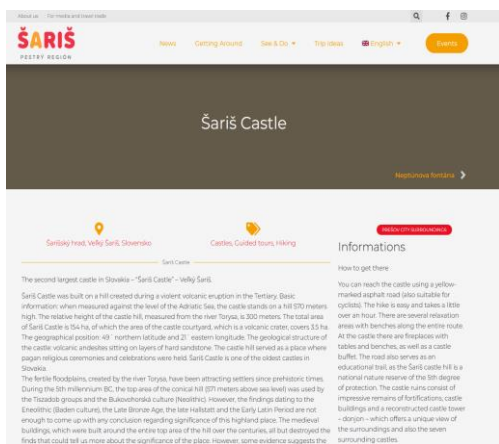
V spolupráci s mestom Prešov, úradom Prešovského samosprávneho kraja a Gréckokatolíckym arcibiskupským úradom sme pre potreby pútnikov a návštevníkov mesta Prešov pripravili reprezentačný informačný materiál spojený s touto významnou návštevou. Išlo o veľkoformátový rozkladací bulletin so zaujímavými informáciami, históriou doterajších pápežských návštev a hlavne veľkou prehľadnou mapou a orientačnou schémou.

Prešov – moje mesto (Anglický pracovný zošit 1.0)

Pracovný zošit má ambíciu byť doplňujúcim edukačným zdrojom v rámci Štátneho vzdelávacieho programu pre predmet anglický jazyk, čiastočne i zemepis a dejepis na základných a stredných školách, pričom užitočne rozvíja zručnosti a znalosti potrebné k poznaniu miestneho regiónu, je vhodnou pomôckou pri príprave žiakov na maturitnú skúšku, kde poskytuje potrebné znalosti o meste Prešov a jeho okolí. Táto publikácia pravdivo, nenútené a pohodovo zobrazuje miestnu komunitu, zvyky a tradície a zároveň faktograficky poskytuje všetky základné informácie o meste a jeho okolí. Určite nájde všestranné využitie v cestovnom ruchu, ako výučbový materiál na školách, či ako príručka pre zahraničných hostí a návštevníkov. Tento pracovný zošit vydaný v spolupráci s mestom Prešov sme distribuovali medzi učiteľov anglického jazyka všetkých stredných škôl v meste Prešov a je tiež voľne prístupný online /stiahnuteľný a tlačiteľný. Jeho súčasťou je aj 49 audio nahrávok nahovorených rodeným Američanom (profesionálnym hercom).

Anglický preklad destinačnej webstránky

V spolupráci s krajskou organizáciou cestovného ruchu sme dali preložiť všetky texty z našej domovskej destinačnej webstránky www.regionsaris.sk, ktoré sme potom následne nahrali a preklopili do súčasnej verzie nášho portálu. Zo slovenčiny sa preložilo viac ako 243 normostrán textu!

Prezentácia regiónu Šariš pre delegáciu z letiska Košice/Viedeň

V spolupráci s krajskou organizáciou cestovného ruchu sme zabezpečovali kompletný program návštevy vrcholového manažmentu letiska Košice (výkonný riaditeľ, zástupca výkonného riaditeľa, marketingový manažér) v našom regióne. Ukázali sme im opálové bane, historické centrum Prešova s jeho najväčšími atrakciami – konkatedrála Sv. Mikuláša, Ortodoxná synagóga, degustácia lokálnych vín v stredovekých priestoroch Múzea vín.

Prezentácia mesta Prešov pre Ministerstvo obrany SR

V jeseni nás oslovilo Ministerstvo obrany SR, či by sme im počas ich pracovného podujatia (stretnutie vojenských diplomatov z viac ako 17 krajín sveta) v regióne Šariš nepomohli s prezentáciou mesta Prešov. Mnohí diplomati boli na východnom Slovensku prvýkrát v živote a z centra Prešova boli veľmi príjemne prekvapení.

PODPORA ATRAKTIVÍT DANEJ LOKALITY

Destinácia Región Šariš má vo svojich subdestináciách mnoho atraktivít, ktoré však nie sú dobudované ako produkt cestovného ruchu, a preto sme aj v tomto roku pokračovali v ich postupnom dobudovaní a vylepšovaní.

Vyhliadkový ďalekohľad na rozhľadni Balažka

OOCR Región Šariš osadila v roku 2018 na obľúbenom vyhliadkovom mieste nad Prešovom, na Kalvárii ďalekohľad, ktorý sa stretol s výborným ohlasom u návštevníkov tohto miesta tým, že mu sprostredkováva unikátny panoramatický pohľad na mesto Prešov a pohoria, ktoré mesto obklopujú. V roku 2019 OOCR Región Šariš vyšla v ústrety aj Šarišskému hradu a na najvyššej hradnej veži rovnako osadila vyhliadkový ďalekohľad podobný tomu na Kalvárii v Prešove. V roku 2021 s rovnakou požiadavkou na ďalekohľad oslovilo OOCR Región Šariš aj mesto Lipany so zámerom osadiť ho na vyhliadkovej veži (rozhľadni vysokej 14 m) na najvyššom bode náučného chodníka Balažka (643 m n. m.) a zvýšiť tak návštevnosť tohto svojou polohou atraktívneho miesta.

Náučný chodník - život v korunách stromov v Sabinove

Mesto Sabinov hľadá spôsoby ako zatraktívniť verejné priestory a zlepšiť možnosti trávenia voľného času pre miestnych a prilákať návštevníkov, najmä peších turistov, ktorí trávajú čas v Čergovskej vrchovine. Z toho dôvodu by v spolupráci s OOCR Región Šariš realizovalo 1. etapu projektu náučného chodníka s názvom "Život v korunách stromov v meste Sabinov" na spoznávanie miestneho vtáctva. Súčasťou tohto projektu bolo osadenie 54 búdok celoplošne po celom území Sabinova (7 búdok v mestskom parku pri Mestskom úrade, 4 búdky v parku pri Oskarovi, 3 búdky v aleji pri

evanjelickom kostole, 3 búdky v parku Murgašova, 6 búdok na miestnom cintoríne, 4 búdky na stromy na Ul. 17. novembra, 6 búdok v areáli školy 9. mája a 6 búdok v areáli školy Komenského, 3 búdky v Kocurparku). 14 búdok bolo osadených aj na náučnom chodníku v Lesoparku na Šanec. Projekt má tiež významný edukatívny rozmer. Súčasťou tohto projektu bolo aj vytvorenie informačných tabuliek o jednotlivých druhoch vtákoch hniezdiacich v korunách stromov a tlačenej mapky s lokalitami, kde boli osadené búdky.

PODPORA INFRAŠTRUKTÚRY CESTOVNÉHO RUCHU

Infraštruktúra cestovného ruchu sa chápe ako komplex štruktúr, inžinierskych a komunikačných sietí vrátane telekomunikácií, ciest, príslušných podnikov cestovného ruchu, ktoré poskytujú normálny prístup turistov k turistickým zdrojom a ich správne využitie na turistické účely, zabezpečenie života podnikov v turistickom priemysle a samotných turistov. V roku 2021 sme dobudovávali a vylepšovali infraštruktúru v rámci našich finančných možností vo viacerých subdestináciách Regiónu Šariš.

Informačné tabule v lesoparku Švabľovka (Sabinov)

Lesopark Švabľovka je vzdialený 500 metrov od historického centra mesta Sabinov a je pomerne dobre navštevovaným miestom. Infraštruktúru lesoparku Švabľovka dopĺňa náučný chodník pre rodiny s deťmi. Lesopark je v správe Mestských lesov Sabinov a už dnes sa tam nachádza niekoľko peších turistických okruhov. Na tomto náučnom chodníku od roku 2019 každý rok mesto Sabinov v spolupráci s OOCR Región Šariš postupne osádza jednotné informačné tabule, ktoré korešpondujú s jednotným dizajnmanuálom destinačnej značky Regiónu Šariš. V roku 2021 je záujem zo zdrojov štátnej dotácie o výrobu a osadenie 2 ďalších orientačných tabúl jednotného vzhľadu s už existujúcimi tabuľami.

Oddychová zóna v centre obce Nižný Slavkov

Obec Nižný Slavkov je atraktívnou podhorskou obcou. Východný okraj obce lemujú pohorie Bachureň, západným smerom vystupujú Levočské vrchy a južný okraj katastra zasahuje do pohoria Branisko. Aj z toho dôvodu ju navštevuje pomerne veľa peších turistov a cykloturistov a obec cíti potrebu v spolupráci s OOCR Región Šariš na vytvorenie oddychového miesta s jednoduchými lavičkami, prístreškom, ohniskom, smetným košom a iným vhodným mobiliárom. V roku 2021 sme podporili vybudovanie dreveného altánku.

Osadenie informačnej tabule v Hanušovciach nad Topľou

Mesto Hanušovce nad Topľou leží na hlavnom ťahu smerom na Vranov nad Topľou a rekreačnú oblasť Domaša. Navštevníci sa tu najčastejšie zastavia vďaka zrekonštruovanému kaštieľu s dobovou expozíciou interiérov zabudnutého rodu Dessewffy a príslušnému archeoparku. V tomto priestore sa nenachádza žiadna informačná tabuľa s mapou a označením zaujímavostí v blízkom okolí, ktorú by tu OOCR Región Šariš v spolupráci s mestom rada osadila.

Informačné kiosky

V spolupráci s mestom Prešov sa nám podarilo sfunkčniť dva informačné kiosky, ktoré stáli už takmer dva roky namontované, ale nezapnuté na zrekonštruovaných zastávkach MHD na vynovenej železničnej stanici v Prešove. Infokiosky, popri ktorých denne prejdú tisícky ľudí majú nahratú prezentáciu s reprezentatívnymi fotografiami mesta Prešov a tiež sa v nich prehráva prezentačné video o meste Prešov, ktoré sme robili pred dvoma rokmi.

Informačná tabuľa pri vodnej nádrži Sigord

Umelá vodná nádrž Sigord nachádzajúca sa pri hlavnej ceste smerom do Slanských vrchov či do opálových baní, je obľúbeným odpočinkovým miestom mnohých turistov, ale aj lokálnych obyvateľov. V spolupráci s OZ Čavargy sme dali vyrobiť drevený stojan a informačnú tabuľu s prehľadnou mapou blízkeho okolia a rôznymi tipmi na zaujímavosti.

PODPORA PRODUKTOV A PODUJATÍ

Destinácia Región Šariš má vo svojich subdestináciách niekoľko atraktivít, ktoré však nie sú dobudované ako produkt cestovného ruchu, a preto sme aj v roku 2021 pokračovali v ich dobudovávaní.

Deň soli 2021

Podujatie Deň soli sme organizovali spolu so Slovenským technickým múzeom. Po minuloročnej prestávke bol Deň soli už tretím ročníkom obľúbeného kultúrneho podujatia, na ktorom sme si prostredníctvom „živého múzea“ opäť pripomenuli historickú udalosť z dávnej minulosti. Živé divadlo bolo doplnené o bohatý kultúrny program, na ktorom sa predstavili viaceré divadelné telesá a ľudové folklórne súbory. Nechýbali stánky s remeslami a občerstvením. Návštevníci mohli vidieť reálne tesanie sôch do kamennej soli, výrobu lán a mnoho iného. Múzeum Źup Krakowskich Wieliczka z Poľska sa predstavilo zaujímavou výstavou soľných baní a pre veľkých aj malých pripravili rôzne tvorivé dielne, maľovanie soľničiek, hod soľou do suda, či dobové varenie soli. Návštevnosť podujatia aj napriek prísnyim hygienickým opatreniam a vstupu len pre zaočkovaných/ testovaných/ covid prekonaných návštevníkov bola vyše 2700 návštevníkov, čo je doteraz najvyšší počet návštevníkov zo všetkých doterajších ročníkov podujatia.

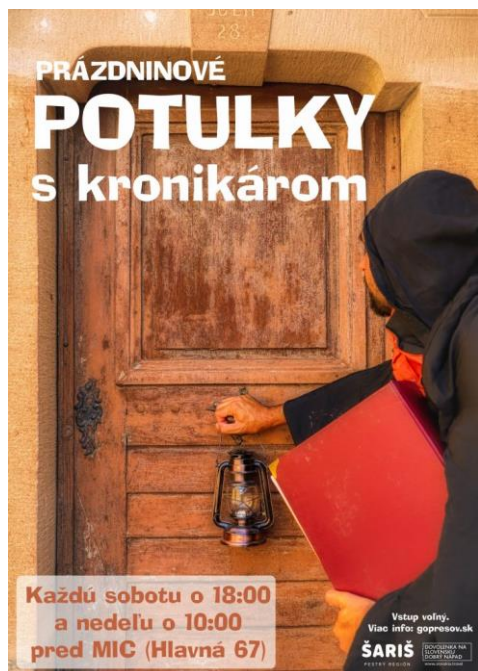
Filmový festival POCITY

Festival POCITY svojim formátom a charakterom predstavuje jediné podujatie svojho druhu v meste Prešov a jeho okolí. Festival prináša špecifickú dramaturgiu s dôrazom na umelecký potenciál filmových diel zo slovenskej a európskej audiovizuálnej oblasti a je funkčnou alternatívou a výnimočným doplnkom k bežnej ponuke multiplexových kín. Festival prebiehal 6 dní na viacerých miestach v meste. Festivalovú skladbu tvorili dlhometrážne hrané a dokumentárne filmy, ktoré boli vybrané na základe ich umeleckej hodnoty. Programová dramaturgia bola rozdelená do viacerých sekcií, ktoré korešpondovali s charakteristikou filmov, ich žánrovým zaradením a tiež s cieľovou skupinou. Filmový festival dal priestor aj mladým umelcom z regiónu východného Slovenska na prezentáciu vlastnej

filmovej tvorby. Pre filmový festival sme zabezpečovali: propagačné materiály a publicitu, projekčnú a ozvučovaciu techniku, prenájom priestorov.

Prázdninové potulky s kronikárom

Oživovanie historických centier miest poznávacími aktivitami s netradičným sprievodcom – hercom, ktorý je oblečený v historickom kostýme je pre návštevníkov miest veľmi zaujímavým a vyhľadávaným spestrením návštevy mesta. Ide o akési “divadelné predstavenie” jedného herca vo verejnom priestore. Oblastná organizácia cestovného ruchu Región Šariš sa rozhodla v letnej turistickej sezóne 2021 (počas každej soboty a nedele v júli a auguste) priniesť túto obľúbenú aktivitu zameranú na tzv. “Living History” (živá história) aj návštevníkom mesta Prešov. Účelom tejto aktivity je produktová inovácia tradičných prehliadok mesta a oživenie destinačnej ponuky mesta Prešov počas letnej turistickej sezóny 2021 s prínosom podporiť jednoduchú a víkendovú návštevnosť mesta a postupne predlžovať pobyt mestského návštevníka v destinácii Šariš.

Prešovské pohodové Vianoce 2021

Prešovské POhodové Vianoce (alias vianočné trhy v Prešove) prešli v roku 2019 významným redizajnom smerom k podujatiu, ktoré je návštevnícky atraktívne a ekologické a ustupuje od imidžu tradičnej jarmočnej atmosféry. Spoluorganizátorom sa stala aj OOCR Región Šariš, ktorá túto zmenu spoločne so svojimi destinačnými partnermi iniciovala. Žiaľ, aj v roku 2021 bolo možné toto podujatie v novom redizajne zorganizovať len vo veľmi limitovanej forme a rozsahu, aj s ohľadom na vývoj pandemickej situácie a obmedzenia stretávaní. OOCR Región Šariš by v každom prípade rada nadviazala na tento nový koncept vianočných trhov a v tomto projekte pokračovala aj v budúcnosti a tak sa v roku 2021 dovybavila rôznym inventárom potrebným k organizačnému zabezpečeniu tohto podujatia

(ratanové sedenie, stoly, plynové ohrievače, umývacia linka na znovupoužiteľné keramické šálky, deky, podsedačky, vianočná výzdoba a i.).

Šarišská heligónka 2021

V destinácii Drienica - Lysá ide o 14. ročník medzinárodného podujatia stretnutia heligónkarov z rôznych regiónov Slovenska a zahraničia. OOCR Región Šariš je spoluorganizátorom tohto podujatia spolu s obcou Drienica. OOCR Región Šariš mal navyše ako spoluorganizátor a podporujúci partner tohoto podujatia možnosť sa prezentovať pred návštevníkmi aj účinkujúcimi.

Sprevádzanie v historických kostýmoch na hrade Šariš

Hradná lokalita Šarišský hrad, ktorá v posledných rokoch prešla pomerne rozsiahlou obnovou sa zároveň stala jedným z top turistických cieľov regiónu Šariš. Pre ďalšie zatraktívňovanie tejto hradnej lokality sme sa v letnej sezóne 2021 rozhodli pilotne spustiť stálu službu sprevádzania po hradnom areáli so sprievodcom v historickom kostýme. Preto sme materiálovo dovybavili, navrhli a zakúpili historické oblečenie pre 4 sprievodcov (2 kompletne stredoveké kostýmy pre muža a 2 pre ženu). Účelom tejto aktivity na Šarišskom hrade je podporiť na hrade návštevnosť "rodín s deťmi" a to aj takých, ktoré sa hlbšie zaujímajú o dejiny a históriu, a to cez produktovú inováciu "sprevádzania v historickom kostýme".

Turistická karta Šariš CARD

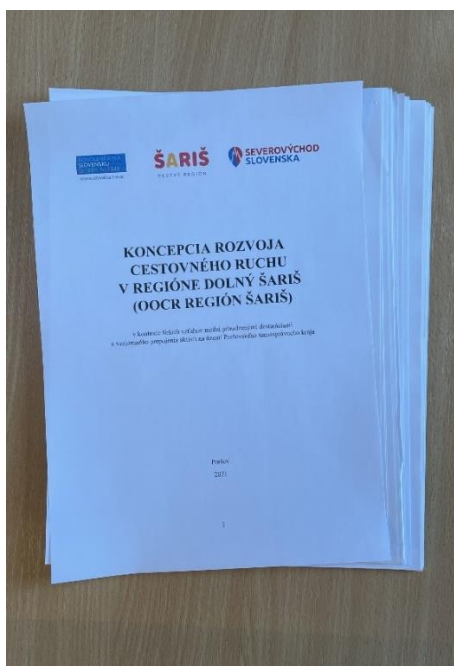
Šariš CARD je oficiálna destinačná turistická karta, ktorá návštevníkom umožňuje spoznať a zažiť to najlepšie, čo región Šariš ponúka. Regionálna zľavová karta Šariš CARD umožňuje jej držiteľovi čerpať atraktívne zľavy na ponuku služieb partnerských výletných miest, atraktivít a zariadení. Miesta, ktoré poskytujú zľavy návštevníci ľahko spoznajú podľa originálnej nálepky a po preukázaní sa svojou Šariš CARD a ihneď môžu čerpať zľavy. V roku 2021 sme uskutočnili predprípravu pre zavedenie tejto karty do reálneho života. Išlo hlavne o odborné a poradenské práce pre zavedenie kartového systému v destinácii

Šariš - návrh a analýza odbornej dokumentácie, zistenie technických možností u partnerov pre implementáciu kartového systému a návrh najvhodnejšieho softvérového/hardvérového riešenia, konfigurácia a implementácia online webshopu na predaj turistickej zľavovej karty na webstránke a prepojenie s platobnou bránou.

Zabezpečenie strategických, koncepčných a analytických dokumentov

V destinácii Región Šariš chýbal koncepčný prístup k riadeniu destinačného marketingu, tvorby produktov, budovania atraktivít v jednotlivých lokalitách aj budovania infraštruktúry cestovného ruchu. Táto kategória našich aktivít je z pohľadu budúceho riadenia destinácie kľúčová, nakoľko obstarané analytické dokumenty načrtli riešenia vo viacerých problémových oblastiach, priniesli odpovede na otázky postupov a stali sa podkladom pri rozhodovaní o alokácii dostupných finančných zdrojov na rozvoj destinácie Región Šariš.

Koncepcia rozvoja cestovného ruchu

Aj napriek tomu, že región Šariš je podľa regionalizácie cestovného ruchu Slovenskej republiky zaradený do kategórie s národným až medzinárodným významom, tento región nedisponoval žiadnym strategickým či koncepčným rozvojovým dokumentom. Dali sme si preto za cieľ vypracovať v histórii prvý strednodobý strategický dokument pre rozvoj turistickej destinácie územia „spravovaného“ OOCR Región Šariš (územie okresu Prešov a Sabinov/ resp. „Dolný Šariš“). Tento dokument na základe odborného zhodnotenia súčasného stavu rozvoja destinácie, s dôrazom na posúdenie využitia jej potenciálu, navrhol zlepšenia v územnej spolupráci a budovaní partnerstiev v destinácii a mimo nej, rozvoji nosných a doplnkových produktových línií, budovaní turistickej infraštruktúry a marketingovej komunikácii. Finálnej verzii dokumentu predchádzali mnohé konzultácie, dotazníkový prieskum a workshop s aktérmi cestovného ruchu v regióne. Tento strategický dokument bol vypracovaný odborným tímom z Katedry turizmu a hotelového manažmentu (Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu, Prešovská univerzita) pod vedením doc. Ing. Petra Galla, PhD. a bol financovaný zo zdrojov krajskej organizácie cestovného ruchu Severovýchod Slovenska.

PREHLAD PRÍJMOV OOCR REGIÓN ŠARIŠ V ROKU 2021

Rozpočtová kapitola		Výška príjmu
Členské príspevky	Samospráva	53 555,00 €
	Podnikateľské subjekty	1 800,00 €
	Pridružení členovia	0,00 €
	SPOLU	55 355,00 €
Štátna dotácia		60 083,00 €
Príjmy z predaja vstupeniek, suvenírov a pod.		9 674,27 €
Príjem z KOOCR (refundácie mzdy)		6 593,87 €
CELKOM		131 706,14 €

PREHLAD VÝDAVKOV OOCR REGIÓN ŠARIŠ NA JEDNOTLIVÉ ROZPOČTOVÉ KAPITOLY V ROKU 2021

Rozpočtová kapitola	Výška výdavku
Marketing a propagácia	19 486,79 €
Podpora atraktivít danej lokality	4 387,70 €
Podpora infraštruktúry cestovného ruchu	4 348,60 €
Podpora produktov a podujatí	37 327,26 €
Náklady na výrobu a nákup suvenírov a pod.	8 212,00 €
Členské príspevky (KOOCR)	5 536,00 €
Ľudské zdroje (zamestnanec, odmena výkonnému riaditeľovi, dohodári, brigádnici)	15 938,95 €
Prevádzka kancelárie (prenájom priestorov, zariadenie do kancelárie, telekomunikácie, poštovné poplatky, kancelárske potreby, vedenie účtovníctva, bankový účet, webhosting, reprezentačné potreby)	3 924,76 €
Refundácia členských aktivít	5 010 €
CELKOM	104 172,06 €